[2023] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 767 : 2023 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 865

ਕੇਸ ਵੇਰਵੇ

ਦੱਖਣ ਪੂਰਬੀ ਕੋਲਫੀਲਡਸ ਲਿਮਿਟਡ

ਬਨਾਮ

ਮਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ & ਹੋਰ

(2016 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 84-85)

ਸਤੰਬਰ 21, 2023

[ਡਾ. ਧਨੰਜ□ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਸੀ.ਜੇ.ਆਈ,

ਜੇ. ਬੀ. ਪਰਦੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮਨੋਜ ਮਿਸਰਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਸਿਰਲੇਖ

ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਮੁੱਦਾ: ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਲ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕੋਲਰੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਨਗਰ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਟਰਮੀਨਲ ਟੈਕਸ ਦੇ ਲੇਵੀ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਕਲਾ. 244(1), 243-ਐਕਸ, 243-ਜ਼ੀਸੀ, ਪੰਜਵਾਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 5 – ਸ਼ਡਿਊਲ ਏਰੀਆ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ – ਟਰਮੀਨਲ ਟੈਕਸ – ਨਗਰ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲੇਵੀ ਦਾ, ਮਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਲ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕੋਲਰੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਮਾਈਨਿੰਗ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤੇ, ਉਹ ਨਗਰ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਟਰਮੀਨਲ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਨਗਰ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸਨ – ਸਹੀਤਾ.

ਫੈਸਲਾ: ਪੰਜਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦਾ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 5(1) ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਸਦੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਡਿਊਲ ਏਰੀਆ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕਿ ਇਹ ਅਪਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਗਵਰਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਸਦੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਸ਼ਡਿਊਲ ਏਰੀਆ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਜਾਂ ਸੰਸਦੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਅਪਵਾਦਾਂ ਜਾਂ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਰਾਜ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ – ਹੋਰ, ਕਲਾ. 243ਐਕਸ ਦੀ ਅਣਲਾਗੂਤਾ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨਾ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਇਸ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ 2003 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ - ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ

1956 - ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਊਨਿਸਿਪਾਲਿਟੀਜ਼ ਐਕਟ 1961 - ਟਰਮੀਨਲ ਟੈਕਸ (ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ) ਉੱਤੇ ਮਾਲ ਨਿਰਯਾਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਹੱਦਾਂ ਤੋਂ 1996 ਨਿਯਮ - r (2c)।

ਹਵਾਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਦਰਭਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਰਤ ਸਪਿੰਨਿੰਗ ਅਤੇ ਵੀਵਿੰਗ ਅਤੇ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦ ਐਮਪ੍ਰੈਸ ਮਿਲਜ਼, ਨਾਗਪੁਰ ਬਨਾਮ ਦ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਵਰਧਾ 1958 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1102 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਹੋਰ ਕੇਸ ਵੇਰਵੇ ਸਮੇਤ ਇੰਪਗਨਡ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 84-85 ਦੇ 2016।

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਬਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 21.07.2010 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ। WP ਨੰਬਰ 1340 ਦੇ 2005 ਅਤੇ 1601 ਦੇ 2010।

ਨਾਲ

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 91-92, 89-90, 86, 87-88 ਅਤੇ 93 ਦੇ 2016।

ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ:

ਐਨ. ਵੇਂਕਟਰਾਮਨ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋ., ਟੀ. ਜੀ. ਨਾਰਾਯਣਨ ਨਾਇਰ, ਐਮ.ਟੀ. ਜਾਰਜ, ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਭਾਰਤੀ, ਮਿਸ ਸ੍ਵਾਤੀ ਐਚ. ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸਈਦ ਸ਼ਾਹਿਦ ਹੁਸੈਨ ਰਿਜ਼ਵੀ, ਜ਼ੀਸ਼ਾਨ ਰਿਜ਼ਵੀ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਦੁਬੇ, ਕਿਸ਼ਤੀਜ ਮੁਦਗਲ, ਰਿਸ਼ਭ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਐਵਡਸ. ਅਪੀਲਕਾਰਤਾ ਲਈ।

ਸੌਰਭ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਐਸ.ਐਨ. ਭਟ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋ., ਮਿਸ ਅਨੁਰਾਧਾ ਮੁਤਾਤਕਰ, ਤਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਠਾਕੁਰ, ਸੰਨੀ ਚੌਧਰੀ, ਵਿਕਾਸ ਬਾਂਸਲ, ਅਭਿਨਵ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸ਼ਿਵਾਂਗ ਰਾਵਤ, ਰਾਹੁਲ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਰਾਜੇਸ਼ ਕੰਡਾਰੀ, ਵਿਕਰੰਤ ਸਿੰਘ ਬੈਸ, ਐਮ. ਪੀ. ਦੇਵਨਾਥ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਆਨੰਦ, ਰਾਹੁਲ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵਡਸ. ਜਵਾਬੀ ਲਈ।

ਦੱਖਣ ਪੂਰਬੀ ਕੋਲਫੀਲਡਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਮਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਆਦੇਸ਼

ਆਦੇਸ਼

1. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ 21 ਜੁਲਾਈ 2010 ਨੂੰ ਮਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਭਾਗੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 226 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸੈੱਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

2. ਮਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 132 "ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ" ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ 'ਤੇ "ਇੱਕ ਟਰਮੀਨਲ ਟੈਕਸ" ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ

ਹੈ। ਇੱਕ ਅਨੁਰੂਪ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਊਨਿਸਿਪਾਲਿਟੀਜ਼ ਐਕਟ 1961 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; ਧਾਰਾ 127(6) (ਐਨ) ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ 'ਤੇ "ਇੱਕ ਟਰਮੀਨਲ ਟੈਕਸ" ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਦੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਵਿੱਚ, ਮਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ 'ਤੇ ਟਰਮੀਨਲ ਟੈਕਸ (ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ) ਨਿਯਮ 1996 ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) 'ਚ "ਟਰਮੀਨਲ ਟੈਕਸ" ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"(ਸੀ) "ਟਰਮੀਨਲ ਟੈਕਸ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਹੱਦ ਤੋਂ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ 'ਤੇ ਟਰਮੀਨਲ ਟੈਕਸ, ਜੋ ਕਿ ਮਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 132 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਖੰਡ (ਓ) ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਮਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਊਨਿਸਿਪਾਲਿਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 127 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (xiv) ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਟੈਕਸ ਹੈ।"

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਐਕਟ, 1956 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ ਅਤੇ ਜਮੁਨਾ ਅਤੇ ਕੋਟਮਾ ਕੋਲੀਅਰੀ ਦੀਆਂ ਕੋਲ ਖਾਨਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 226 ਅਧੀਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਟਰਮੀਨਲ ਟੈਕਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਖਨਨ ਦੇ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਟਰਮੀਨਲ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਉਚਿਤ ਵਿਧਾਨਿਕ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨੋਟੀਫਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ।

4. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 244 ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਜਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ। 29 ਫਰਵਰੀ 2003 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 6(2) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਖੇਤਰਾਂ (ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਝਾਰਖੰਡ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ) ਆਦੇਸ਼, 2003 ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਝਾਰਖੰਡ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਖੇਤਰਾਂ ਵਜੋਂ ਮੁੜ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

5. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ IXA ਨੂੰ 74ਵੇਂ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲੇਖ 243-ZC ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਲੇਖ 244 ਦੇ ਉਪਬੰਧ (1) ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਉਪਬੰਧ (2) ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

6. ਸ੍ਰੀ ਐਨ ਵੇਂਕਟਰਾਮਨ, ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਤਰਕ ਜੋ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖ 243X ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ, ਡਿਊਟੀਆਂ, ਟੋਲ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ, ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਰਤਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਭਾਗ IXA ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ

ਹੁੰਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਲੇਖ 243X ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਖੇਤਰ ਸਬੰਧੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 5 ਦੁਆਰਾ, ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਖੇਤਰ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕੁਝ ਅਪਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਟਰਮੀਨਲ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸੀ।

7. ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਤਰਕ ਹਨ ਕਿ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 89 ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ, ਸਮੁੰਦਰ ਜਾਂ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਲਿਜਾਏ ਗਏ ਮਾਲ ਜਾਂ ਯਾਤਰੀਆਂ 'ਤੇ ਟਰਮੀਨਲ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਮਾਲ ਭਾੜੇ 'ਤੇ ਟੈਕਸ। ਸੂਚੀ ।। ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੜਕ ਜਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਲ ਮਾਰਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਜਾਏ ਗਏ ਮਾਲ ਅਤੇ ਯਾਤਰੀਆਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸੂਚੀ ।। ਦੀ ਐਂਟਰੀ 52, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਸੀ, ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖਪਤ, ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੱਖਣ ਪੂਰਬੀ ਕੋਲਫੀਲਡਸ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 'ਟਰਮੀਨਲ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਲਿਸਟ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 89 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਲਿਸਟ ।। ਦੀ ਐਂਟਰੀ 56 ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਟਰਮੀਨਲ ਟੈਕਸ ਦਾ ਲੇਵੀ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਹੋਵੇਗਾ।

8. ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਵਾਂਗੇ।

9. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 244(1) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ :

"244. ਸ਼ਿਡਿਊਲਡ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਜਨਜਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ।—(1) ਪੰਜਵੇਂ ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਸਾਮ, ਮੇਘਾਲਯ, ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਅਤੇ ਮਿਜੋਰਮ ਦੇ ਸੂਬੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਡਿਊਲਡ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਡਿਊਲਡ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।"

10. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ IX ਜੋ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, 73ਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਗ IXA ਜੋ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, 74ਵੇਂ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰਟੀਕਲ 243-ZC(1) ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਗ IXA ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਆਰਟੀਕਲ 244 ਦੇ ਕਲੋਜ਼ (1) ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਸ਼ਿਡਿਊਲਡ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਰਟੀਕਲ 244 ਦੇ ਕਲੋਜ਼ (3) ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸ਼ਿਡਿਊਲਡ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ IXA ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

11. ਪੰਜਵੇਂ ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਡਿਊਲਡ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਡਿਊਲਡ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੰਜਵੇਂ ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 3 ਵਿੱਚ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸੂਬੇ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਡਿਊਲਡ ਖੇਤਰ ਹਨ, ਸਾਲਾਨਾ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਡਿਊਲਡ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਉਕਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸੰਬੰਧੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

"5. ਸ਼ਿਡਿਊਲਡ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ।—(1) ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਗਵਰਨਰ ਜਨਤਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਡਿਊਲਡ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਡਿਊਲਡ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਪਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਉਪ-ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਰਾਜਪਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਹੈ।

ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਪਿਛਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਆਮਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ—

- ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਜਾਂ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨਾ;
- ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨਾ;
- ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨਾ।

(3) ਇਸ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਦੇ ਉਪ-ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ (2) ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ, ਰਾਜਪਾਲ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੇਤਰ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ।

(4) ਇਸ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮ ਤੁਰੰਤ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ, ਜਦ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇ, ਉਹ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਗੇ।

(5) ਜਦ ਤੱਕ ਰਾਜਪਾਲ ਜੋ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ, ਜਿਥੇ ਰਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਜਨਜਾਤੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕੌਂਸਲ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਕੌਂਸਲ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇਸ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

12. ਪੰਜਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦਾ ਪੈਰਾ 5 ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੋਧਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਐਕਟ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੈਰਾ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕੋਈ ਐਕਟ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕੈਸ਼ਨ.

13. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਪਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਅਸਮਰੱਥ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਵੀ, ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਸੂਚਨਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਵੇਂ ਸ਼ੈਡਿਊਲ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 5(1) ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਇਹ

ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਸਦੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਜ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਉਹ ਅਪਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦ ਤੱਕ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ (1) ਇੱਕ ਸੰਸਦੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਜਾਂ (ii) ਸੰਸਦੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਪਵਾਦਾਂ ਜਾਂ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਰਾਜ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

14. ਵਾਧੂ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਵਿਕਲਪਿਕ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 243ZC ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਗ IXA ਦਾ ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ, ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਰਤਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

15. ਅਨੁਚਛੇਦ 243-X ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ :

"243-X. ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।—ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ,—

(a) ਕਿਸੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ, ਡਿਊਟੀਆਂ, ਟੋਲਾਂ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ, ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਰਤਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ;

(b) ਕਿਸੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ, ਡਿਊਟੀਆਂ, ਟੋਲਾਂ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ;

(c) ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਘੀ ਫੰਡ ਤੋਂ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਗ੍ਰਾਂਟਸ-ਇਨ-ਏਡ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ

(d) ਅਜਿਹੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪੈਸੇ ਉਥੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਵੀ,

ਜਿਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

16. ਅਨੁਚਛੇਦ 243-ZC ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਗ IXA ਦਾ ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਨੁਚਛੇਦ 243X ਦੀ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 244 ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ, ਪੰਜਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਦੇ ਹਨ। ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 5, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ ਕਿ ਸੰਸਦੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਜਾਂ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸੂਚਨਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ, ਸਾਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਪੇਸ਼

ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਸਿਵਾਏ 29 ਫਰਵਰੀ 2003 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

17. ਦੂਜੇ ਪਹਲੂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸੌਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ *ਸੈਂਟਰਲ ਇੰਡੀਆ ਸਪਿੰਨਿੰਗ ਅਤੇ ਵੀਵਿੰਗ ਐਂਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ. ਦ ਐਮਪ੍ਰੈਸ ਮਿਲਜ਼, ਨਾਗਪੁਰ ਬਨਾਮ ਦ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਵਰਧਾ*, (ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 33) ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਉਹ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

18. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕੇਵਲ ਦੋ ਮੁੱਦੇ ਸਾਰ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਹਨ।

19. ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

20. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate